

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hrarnišnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 22. februarja 1930.

Telefon št. 2552.

STEV. 23.

Gospodarski dogodki in razvoj poslov v prošlem letu.

Iz markantnega poročila Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani posnemamo naslednje:

Prvi meseci leta 1929 niso oznanjali kaj posebnih gospodarskih uspehov. Dolge tedne se je trdovratno držala neusmiljena zima. Gromade zapadlega snega so kar za celo vrsto tednov zavrele redni tok prometa in kupčijskega dela. Zadobljene občutne škode v prometu, proizvodnji in trgovini, domači kakor izvojni, ni bilo kasneje mogoče nadomestiti z napetjšim delom. Spomladi se je gospodarstvo sprostilo težkih spon mladega leta. Tekom žive pomladi, lepega poletja in ugodne jeseni se je gospodarstvo razgibalo v malone vseh svojih panogah v prav ugodne smeri, pa moremo preteklo leto scela označiti za zadovoljivo gospodarsko razdobje.

Promet na naših železnicah je bil nenavadno živahen. Ponosno je preteklo stare številke opravljenega prometa. Po zimskih zapletkih se je ob vseh naraslih zahtevah gibal gladko in točno. V industriji je bilo vobče delo dokaj živo. Vse do zadnjih mesecev je v industrialni prizadevnosti vztrajalo relativno ugodno razpoloženje. Stoprav proti kraju leta se je zmračilo, pa je za marsikatero stroko računati, da pojde odslej pot konjunktura za daljšo ali krajšo dobo z grebena v dolino. Zgovorno merilo za razmere v industriji in veliki kupčiji je mogočen prometni volumen naših železnic in pa visoke številke premogovne produkcije v minulem letu. Dosti živahno je bilo lani obrtno delo, izvzemši nekatere rokodelske obrate, ki jim gremi obstanek množinsko delo iz tujine. Stavbna podjetnost in delavnost ni popustila po množini stavb, akoprem so ponehale stavbe velikega obsega. Gradbeno delavnost je nudila dobrodošlo delo stavbenim podjetnikom in obrtnikom ter delovne prilike številnim delavcem, ki prihajajo po zaslužku v naraščajočem številu iz južnih krajev. V kupčiji na drobno, kakor v obrtniških krogih so tožbe, da smo zopet padli v stare stiske okornega plačevanja. Zadolževanje pri trgovcu na drobno in rokodelcu narašča. Po mrtvili pričetkom leta je trgovina kaj naglo oživela, no, do višine prejšnjih iztržkov se ni povspela. Mestni in kmečki konzument preudarno nabavlja, kupuje rad na upanje in se prerad oprijemlje prilike, ki se mu ponuja, da kupuje na obroke. Za les in lesno robo, prevažna predmeta za našo proizvodnjo in kupčijo, so bile na domačem in tujem trgu vobče dobre razmere. Panoga ima izvestno bodreče izglede na vzevit po svoji času primerni dovršitvi in umni prilagoditvi merkantilnim zahtevam.

Vse leto je bilo na svetovnem trgu velika potreba za denar in za kapital. Vstrajno se je držala trga vzpenjava nagibnost. Obrestna mera, že ob pričetku leta dosti visoka, se je tekoma leta popela ponovno vse višje ob skoraj neskončnih zahtevah Amerike. — Toda nepričakovano naglo je došlo do temeljite premembe. Z napetostjo v Ameriki je čudovito hitro popustila obrestna mera tudi na naši celini. Navzlic onisanim izrednim razmeram na velikih tržiščih za denar in kapital so vladale v naših mejah precej normalne razmere. Dosti likviden je bil denarni trg in obrestna mera pri nas ni segla preko meje, običajne po-

slednjo dobo. Naša efektivna kupčija je bila v prošlem letu skromna. Dasi kaže račun tuintam prav čedno donosnost, zanimanja za efektne kupčije ni obuditi.

Za gospodarsko presojo preteklega leta je markantno srečno dejstvo, da je bila letina ugodna, v mogočem pridelku kakor je koruza, celo uprav ponosna. Kmalu so bile prodane velike množine agrarnih pridelkov, pa se usedlina naše agrarne delavnosti ter industrialne in kupčijske prizadevnosti zgovorno in značilno izraža v bodrečem dejstvu, da smo v preteklem letu zaključili svoj promet z inozemstvom z lepim presežkom vrednosti izvoza nad uvozom. Naša država je minulo leto zopet dosegla aktivno trgovinsko bilanco. Naš dinar je peto leto že stanovitno, pa je naše gospodarstvo v srečnem položaju, da v račune trgovinske in industrialne kalkulacije ne uhaaja kot mučen spremljevalec grizoča skrb za lastno denarno vrednost. Letne gospodarske račune res da greni neveselo dejstvo, da so cene za mnoge agrarne pridelke padle na izmero, ki s trpko skrbjo navdaja vse naše gospodarje. Naš gospodarski svet je pa prepričan, da zmoremo v najbližji bodočnosti tudi te težave, ker je vsa skrb naše državne gospodarske politike po modrih in dalekovidnih ukrepih našega vladarja v preteklem letu skrbno že pri konstruktivnem delu za izboljšanje proizvodnih prilik in pogojev naše agrarne produkcije. O tem prepričevalno svedoči ustanovitev Agrarne banke ter poleg drugih zakonov in ukrepov osobito zakon o pospeševanju kmetijstva.

Deseto poslovno leto smo zaključili z zadovoljivim uspehom. Kakor doslej, smo se tudi to leto udeleževali strogo le v svojem delokrogu, ki smo si ga začetali ter smo vse druge posle načeloma prepuščali svojim afilacijam in zavodom, s katerimi nas večje ožji posredni in neposredni stiki ter smo se skupno s temi zavodi tuintam udeležiti na komercialnih poslih.

Za odpravo davka na poslovni promet.

Izmed vseh davčnih vrst posega davek na poslovni promet najgloblje v interese našega gospodarstva. Uveden je bil prva povojna leta kot začasno zasilno sredstvo za uravnovesenje državnega gospodarstva. Ob uvedbi so merodajni krogi opetovano naglašali, da je ta davek samo začasen in da se bo ob izenačenju neposrednih davkov, ki bo nudilo državi primerno nadomestilo zanj, brezpogojno ukinil. Začasen značaj davka je dokumentiran tudi v njegovi primitivnosti in občutnosti. Ustroj davka je veren odsev takratnih inflacijskih razmer. Dokler so te razmere trajale, tudi ni bilo proti njem resnega odpora. Z nastopajočo konsolidacijo gospodarstva pa je postajala dajatev vedno trša in težja. Na dnevnem redu vseh gospodarskih zborovanj zadnjih let je vedno tudi vprašanje odprave davka na poslovni promet. Na vseh zborovanjih se obravnava to aktualno vprašanje. Dogodilo se je že ponovno, da organizacije razgovora o davku na poslovni promet niso stavile na dnevni red, da so zborovalci spontano načeli to vprašanje in dali duška svoji nevoji. Na trgovskih zborovanjih se o čista davku na poslovni promet v glavnem poleg stroge prakse in formalnih dolžnosti pobiranje od kupčij z izgubo, na obrt-

† Veleindustrijalec Peter Kozina.

Včeraj kmalu po 9. uri je zabrnela po telefonu žalostna vest: gospod Kozina, veleindustrijalec, je pravkar izdihnil svojo blago dušo. Vse, ki so ga poznali, je ta tužna vest pretresla v dno duše. In kako ne! Saj je vendar odšel v večnost mož, kakor jih inamo Slovenci malo in kakršnih krvavo potrebujemo.

Gospod Kozina je bil osebo nadvse blag in izredno dober človek. Vsi, ki so količkaj prišli z njim v detiko, so ga takoj vzljubili. Vzljubili so ga tisoči, ki jim je preskrbel kruha. Njegovo geslo je bilo preskrbeti ljudem zaslužek doma. Saj je ponovno izrekel narodnogospodarsko globoko utemeljeno resnico: Največja nesreča za naš narod je eksport mladih, živih moči. Preskrbimo ljudem doma kruha! G. Kozina je bil vedno svež, v svojem 52 letu je šel po stopnicah kakor mladenič. Njegova hoja, njegov govor, vse kakor da prihaja iz svežega, živahnega studenca. Tembolj tragično je, da ga je sredi dela zadela smrt radi zastrupljenja.

Iz naslednjega bomo videli, da je bil gospod Kozina mož angleškega tipa, pravi self-made-man: Rojen je bil dne 19. junija 1876 v Dolenji vasi pri Ribnici. V svojih mladih letih je bil trgovski pomočnik pri trdki Ant. Krisper v Ljubljani, na Mestnem trgu. Z vsa svojo prirojeno bistrostjo se je poglubil v slovensko gospodarsko življenje. Posebno mali sloji so se mu smilili. Sam je pripovedoval, kako so se mu smilili kmečki ljudje, ki so poizmi izdelovali zobotrebe, krtače itd. Prinesli so te stvari v Ljubljano, toda niti za par krajcarjev jih niso mogli prodati. In zgodilo se je, da je človek, ki je celi dan brezuspešno ponujal svojo blago, zagnal zvočar vse v Ljubljano. Tedaj je gospod Kozina kot podjeten duh vprašal samega sebe: Ali se ne bi dalo s pravo organizacijo tem ljudem pomagati? In mladi mož se je spravil na to težavno nalogo in jo sijajno rešil. Organiziral je eksport, ki je najrevnejšim med revnimi dal možnost zaslužka. Ženjalna dr. Lampe in dr. Krek sta spoznala duhovito podjetnost

mladega moža in ga podprla. Vzpodbujen po svojih uspehih je začel graditi v Trzinu tovarno za čevlje, bilo je to leta 1908. Pri tem so mu delali takrat vsemogočni Nemci silne težave. Zelo ugledna graška Tagespost je pisala o gospodu Kozini, da je »Eindringling in das deutsche Gebiet«. In res! Prvič v zgodovini je radi Kozinovi zaslug padla nemška trdnjava in iz nje je vzrastel slovenski Trzin. Tam, kjer je bilo poprej pusto in prazno, se je razvil Kozinov duh. Na zapuščenem zemljišču je zgradil gospod Kozina tovarno, ki je v okras in ponos Trzina. Po svoji notranji in zunanji ureditvi pa je najuzornejša tovarna v Jugoslaviji in tudi vzgled inozemskim tvornicam, kar so priznane inozemske avtoritete javno priznale. To je in ostane nesporno delo gospoda Kozine. Prilike po vojni tudi njemu niso priznale. Treba je bilo delati v docela izpremenjenih razmerah. Priznati pa je treba, da je bil najhujši udarec za gospoda Kozina pogodba, ki jo je sklenil z državo radi dobave čevljev. On je točno izpolnil pogodbo, delal skoro leto dni izključno za državo — toda pod najneugodnejšimi pogoji v veliko svojo škodo. Toda pri vseh teh težkih izkušnjah ni njegov podjetni duh omagal, prestal je trnjevo pot slovenskega industrijca, kakor je sam rekel. Z njemu lastno žilavostjo se je oprijel dela in v kratki dobi dveh let je podjetje zaključilo z izredno ugodno bilanco. Njegova poštenost in njegovi nad vse solidni izdelki so popolnoma odstranili nevarnost tuje konkurence. Toda ni mu bilo usojeno uživati sadu svojega dela. Baš ko je podjetje zadobilo sloves in sijaj, ki ga zasluži, ga je poklical večni Sodnik k sebi z besedami: Dovolj si delal, dovolj trpel, sedaj počivaj, sad tvojega dela pa naj uživa narod, za katerega si se vedno trudil.

Gospod Kozina je odšel. Ni ga več med nami, toda njegov spomin bo ostal večn v sreč vseh, ki so dobri Jugoslavlani, ostal bo kot svetla in redka zvezda na horizontu zgodovine slovenskega gospodarstva.

bodo vsi za leto 1929 predpisani davki tudi izterjani. Toda že podatki o donosu, kolikor so se pokazali koncem leta 1929, so dali gospodarskim zbornicam povod, da so na konferenci, ki se je vršila koncem meseca januarja, ponovno načele vprašanje odprave davka na poslovni promet in pooblastile beograjske zbornice, da v tej smeri potrebne ukrenejo.

Ali in v koliko bode imela ta akcija uspeh, še ni znano, imamo pa informacije, da finančna uprava sama uvideva, da je položaj, kakoršnega utvarja davek na poslovni promet, trajno nevzdržen, vsled česar se že resno bavi z revizijo predmetnih predpisov.

Pri sedanjih davčnih merah se z revizijo ne moremo zadovoljiti, temveč v skladu z vsemi gospodarskimi krogi želimo, da izgine v sedanjih trdih časih normalnih prilik ta preostanek inflacijske dobe, ki v sistemu naših neposrednih davkov nima eksistenčne upravičenosti.

Brzojavna pisma v notranjem jugoslovanskem prometu niso pripuščena, pač so pa pripuščena v mednarodnem prometu tudi med Jugoslavijo na eni ter Avstrijo, Ogrsko, Češkoslovaško in Nemčijo na drugi strani.

Jugoslovanski gospodarski odnošaji z Nemčijo.

V letu 1929 je gospodarstvo Jugoslavije zelo napredovalo na potu h konsolidaciji, kar se zlasti izraža v znatni povzdigi zunanje trgovine. Izvoz in uvoz sta v zneskih 6329 milijonov dinarjev, odnosno 6673 milijonov približno uravnovešena. Razveseljivo dobra žetev je brzo našla odjemalce, kar je trgovino in industrijo močno povzdignilo. Jugoslavija je agrarna država, ki je močno odvisna od svojih žetev. Ker se bavi 87% prebivalstva s kmetijstvom, oziroma je zaposleno v poklicih, ki so s kmetijstvom tesno združeni, moreta trgovina in industrija uspevati le tedaj, če ima poljedelec vsled dobre žetve denar v roki.

Tudi industrijalna delavnost temelji po večini na kmetijstvu, tako na primer sladkorna industrija, industrija špirta, pivovarne, industrija mesnih izdelkov in konečno tudi usnjarska industrija. Tudi ostale industrije morejo le tedaj uspešno delovati, če je notranji trg sprejemljiv.

Med razpečevališči Jugoslavije igra nemški trg zelo veliko vlogo. Njegova sprejemljivost za jugoslovanski izvoz se je od 7% v letu 1920 dvignila na 15% v letu 1928. Koroza in pšenica igrata pri tem izvozu tako veliko

vlogo, da je že bila nameravana ustanovitev nemško-jugoslovanske eksportne družbe za pospeševanje izvoza žita v Nemčijo.

Uvoz Jugoslavije iz Nemčije obstaja skoro izključno iz gotovih izdelkov, pri čemur so udeležene skoro vse stroke nemške industrije gotovih izdelkov. Železni izdelki, stroji, strojni deli, elektrotehnični izdelki, avtomobili in motorna kolesa so po vrednosti najvažnejši izvozni predmet, ki jih uvaža Jugoslavija iz Nemčije. Pri tem prihaja do izraza trdna volja, s katero si jugoslovansko gospodarstvo prizadeva izkoristiti zaklade svoje zemlje.

Pri tej izgraditvi lastne industrije je nemško gospodarstvo važen pomočnik, ker dobavlja v jako znatni količini produkcijska sredstva vseh vrst. Živahno zanimanje, ki ga imajo jugoslovanski industriji in trgovci za nemško gospodarstvo, se posebno jasno kaže v vedno večjem posetu lipskega sejma. Leta 1924 je znašalo število teh interesentov 270, leta 1929 pa je naraslo na 630. Ker je bila zadnja žetev dobra in je omogočila ne navadno visoko povzdigo izvoza, bo mnogo interesentov iz Jugoslavije posetilo pomladanski sejem v Lipskem, ki se vrši od 2. do 8. marca t. l., zlasti zategadelj, ker bo na tem sejmu razstavilo okoli 3000 tovarnih strojev, aparatov in orodij, ki se potrebuje v Jugoslaviji.

Vojaški dijaški rok trgovskih akademikov.

Po dosednji praksi so imeli absolventi dveh razredov trgovske akademije pravico do vojaškega dijaškega roka, ker sta dva razreda trgovske akademije odgovarjala šestim razredom gimnazije.

Novi zakon o ustroju vojske in mornarice pa določa v čl. 49., točka 1, da se priznava pravica na vojaški dijaški rok le onim dijakom, ki so dovršili kako strokovno šolo, ki je enakovredna šestim razredom srednje šole. Trgovske akademije so enakovredne srednjim šolam, trgovske šole pa šestim razredom srednje šole.

Zveza trgovskih gremijev se je v nekem konkretnem primeru obrnila na Ministrstvo vojske in mornarice v Beogradu s prošnjo, da pojasni je-li zadostujeta za dosego vojaškega dijaškega roka dva razreda trgovske akademije, ker dva razreda te šole odgovarjata absolviranju trgovskih šol, ki so tudi dvorazredne. Zveza je prosila obenem ministrstvo, da se obdrži dosedanja praksa, po kateri sta

zadostovala za dosego vojaškega dijaškega roka dva razreda trgovske akademije.

Ministrstvo vojske in mornarice pa je rešilo, da dijaki, ki so absolvirali dva razreda trgovske akademije, niso dovršili te šole in radi tega tudi nimajo pravice do vojaškega dijaškega roka.

Absolventi dveh razredov trgovske akademije so torej izgubili pravico do vojaškega dijaškega roka in to kljub temu, da sta dva razreda trgovske akademije enakovredna absolvirani trgovski šoli, kar je priznalo tudi Ministrstvo trgovine in industrije.

Ker bi bili dijaki-absolventi dveh razredov trgovske akademije s tem občutno prizadeti in ker se priznava tudi absolventom dvorazrednih trgovskih šol pravica do vojaškega dijaškega roka, je nujno potrebno, da vsa merodajna mesta podvzamejo potrebne korake za spremembo interpretacije čl. 49. zakona o ustroju vojske in mornarice.

JUGOSLAVIJA IN MEDNARODNA POCENITEV DENARJA.

Iz Beograda pišejo z dne 17. t. m.: Pri napovedanem znižanju obrestne mere tujakšnih bank gre za prav izdatno izmero, od 14 do 18 na 10 do 12 odstotkov. Beograjski bančni krogi naglašajo, da je bila njih rentabilnost v preteklem letu prav majhna ali pa da je sploh ni bilo. Z velikim olajšanjem posojilnih pogojev naj bo leto 1930 bolj rentabilno. Leto 1929 je za zagrebške banke izpadlo dosti boljše kot za beograjske. To se je javilo tudi v uspešnem tekmovalju podružnic zagrebških bank v Beogradu, ki so dajale denar po 10 do 12 odstotkov. Prav sedaj so beograjske banke trajno brez pravega dela in je do novega izvoznega časa, to je do začetka septembra, malo izgledov na poživljenje. Izvozni čas pomeni za beograjske banke vselej najživahnejšo kupčijo. Važno je, da je tudi menični eskompt pri Narodni banki izdatno padel in je sedaj do skrajnosti znižan. Vzrok vidijo v izredno majhnih zahtevah zagrebških bank na kredite Narodne banke in pa v brezposelnosti beograjskih bank. — V poučnih krogih se sliši, da znižanje uradne jugoslovanske obrestne mere od 6 na 5,5% ni izključeno. Pač pa pristavljajo, da je resna odpomoč skoraj nemogoča, dokler emisijski zavod ne daje kratkoročnih posojil. Morda se bo o tem razpravljalo tudi na obnem zboru Narodne banke. — K temu poročilu pripominjajo, da so nekatere beograjske banke že pričele z izdajanjem posojil po 10% odstotkov.

TRGOVINA MED JUGOSLAVIJO IN FRANCIJO.

Po francoski statistiki je v preteklem letu 1929 izvoz blaga iz Jugoslavije izkazan v Francijo s 132.500.000 franki, izvoz blaga Francije v Jugoslavijo 102 milijona 100.000 franki. Iz teh števil sledi, da je bila trgovska bilanca Jugoslavije v trgovini s Francijo močno aktivna, in sicer za 30.400.000 frankov, kar je skoraj četrtina vsega jugoslovanskega izvoza.

Razstave in sejmi

DRAŽBA KOŽ DIVJADI.

Dražba kož divjadi se vrši dne 25. marca t. l. v prostorih ljubljanskega velesejma. Kože se sprejemajo do 23. marca 1930.

I. Kongres za zdravstveno tehniko in higijeno mest se bo vršil o priliki pomladanskega velesejma v Pragi dne 16., 17. in 18. marca t. l. Udeleženci kongresa bodo imeli pri prevozu na češkoslovaških železnicah 33%, na jugoslovanskih, avstrijskih in madžarskih pa 25% popust. Podrobne informacije o kongresu daje pripravljalni odbor, ki posluje v Pragi VII, Veletržni palac.

Občni zbor trgovskega društva v Celju.

Dne 18. t. m. se je vršil XXI. redni društveni občni zbor v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, katerega se je udeležilo povoljno število članov. Predsednik g. Fazarinc je po toplem pozdravu navzočih podal pregled društvenega delovanja v preteklem letu. Ugotovil je, da se obisk industrijskih podjetij ni mogel izvršiti, ker industrijska podjetja, na katera se je društvo obrnilo, na za trgovstvo prostih dneh ne obratujejo in bi torej zamišljeni izleti ne imeli zaželenega uspeha. Priznal pa je, da so vsa ta podjetja pokazala izvanredno pripravljenost, da društvu ustreejo.

Z velikim zadovoljstvom je g. Fazarinc poročal, da je društvo doseglo uspeh z nameravanimi tečaji in da se je otvoril tečaj iz nemščine, katerega obiskuje 26 trgovskih nameščencev.

Nadalje je g. Fazarinc sporočil, da se je potrdilo pravila Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, s čimer je obstoj zasiguran in njega samostojnost priznana. S tem je končana večletna trnjeva pot, kakor nešteto dosedaj mnogokrat utemeljenih pritožb zavarovancev. Obrazložil je uvedbo višjega zavarovanja proti posebnemu mesečnemu prispevku po 20 Din. S tem prispevkom bo mogoče nuditi zavarovancem v bolnišnicah oskrbo v drugem razredu in še nešteto drugih ugodnosti. Dotaknil se je tudi tekmovalnega nastopa zagrebškega društva »Merkur« in menil, da izgleda v Celju, kakor da bi se nekdanji narodnostni boj hotel prenesti na to izključno socijalno ustanovo.

Računski zaključek se je odobril in sklenila odveznica. Kot delovni program se je določilo:

Poglabljanje stikov med trgovci in nameščenci, obisk velesejmov in industrijskih podjetij v večjih skupinah ter tečaji za knjigovodstvo in jezike.

Članarina je ostala nespremenjena in se je soglasno izvolil dosedanj zasluzni g. predsednik Anton Fazarinc in celi odbor.

Društvu želimo tudi v novem poslovnem letu obilo uspehov pri njegovem težkem in požrtvovalnem delovanju.

Kvalitetna znamka

OTVORITEV NOVIH RELACIJ Z INOZEMSTVOM.

Zbornica za TOI je opozorila Direkcijo pošte in telegrafa na nujno potrebo otvoritve telefonskega prometa med Mursko Soboto in Gradcem. Izvozne tvrdke v Murski Soboti dobavljajo v Gradec velike količine živine, mesa in mesnih izdelkov, pa tudi vseh drugih vrst poljskih pridelkov in so pri tem kupčijskem poslovanju dosedaj odkazane na brzojavni promet, kar povzroča naši izvozni trgovini velike neprilike, a mnogokrat tudi direktne škode.

Vsemu temu bi se dalo odpomoči, ako se otvori telefonska relacija Murska Sobota—Graz, ki bi donasala poštnemu erarju znatne dohodke in omogočila boljše izkoriščanje obstoječih telefonskih vodov.

Zbornica pripominja v svojem predlogu, da vodi proti Gradcu nikakor niso preobremenjeni, zato prosijo, da se zadeva pospešeno reši.

Po svetu

Trije dalmatinski veleindustriji so ustanovili plovno družbo, ki bo prometovala po vsem Jadranskem morju.

Jugoslovanska Union-banka d. d., Zagreb-Beograd, je zaključila preteklo leto s čistim dobičkom 24.396.000 Din (leto prej 22.589.000) in bo izplačala kot v prejšnjem letu 10-odstotno dividendo ali 20 Din za 1 delnico.

»Metalokemika d. d.« se imenuje nova družba za kemične in metalurškične produkte s sedežem v Beogradu. Osnovna glavnica znaša 1 milijon Din.

Pivovarno gostilničarjev v Laškem bodo pričeli v kratkem graditi. Preddeja so ugodno završena.

Vodstvo Ljubljanske borze je sklenilo, da bo od 24. t. m. dalje vpeljala kotiranje 7- in 8-odstotnih Blairvovih obliacij ter 7-odstotnih zastavnih pisem Državne Hipotekarne banke. Pogoji kotacije so popolnoma isti kot na Zagrebški borzi.

Važnost gospodarskega zblizanja med Jugoslavijo in Ogrsko so poudarjali v plenarni seji Budimpeške trgovske zbornice 19. t. m.

Pšenice iz Jugoslavije v Bolgarijo je bilo v februarju do 19. t. m. izvoženih 80 vagonov. Torej se izvoz še zmeraj vrši.

Brazilijska ustanovlja v Jugoslaviji konzulat; beremo o že ustanovljenem konzulatu v Beogradu in o nameravani ustanovitvi v Skoplju. Zaenkrat.

Normalni tir za železnice Brod—Sarajevo je zahtevalo zborovanje trgovcev in obrtnikov v Vinkovcih. Ta železnica je kot skoraj vse bosanske železnice ozkotirna.

Dalmatinska veletrgovina z živili brata Viduš je prišla v konkurz; njeni sedeži so Split, Derventa, Opuzen in Metković. Aktiva so navedena z 1.954.000 dinarji, pasiva z 2.858.000. Tvrdka ponuja 50 odstotkov v dveh letih in pol in 40 odstotkov v dveh letih ali pa 22 odstotkov takoj v gotovini.

Jugoslovansko zbornico za pomorsko plovbo hoče ustanoviti ministrstvo za trgovino in industrijo ter je doposlalo vsem zbornicam toždeven zakonski načrt. Sedež zbornice naj bi bil Beograd.

Carine prosto skladišče inozemskega premoga v Splitu je dovolilo finančno ministrstvo bratoma Vrdoljak, in sicer pod pogoji, ki so predpisani v naredbi o carine prostih skladiščih.

»Diabolo Separator d. d.« se imenuje nova družba v Zagrebu, ustanovljena s polno vplačano glavnico 1 milijona Din od švedske družbe »Aktienbolaget Pump Separator« v Stockholmu. Udeležena je tudi Bosanska Industrijska in Trgovska banka d. d. v Sarajevu—Zagrebu. Namen družbe je produkcija poljedelskih strojev, orodja itd. ter trgovina z izdelki imenovane švedske tvrdke.

Mednarodni semenj v Lvovu se bo vršil letos od 2. do 16. septembra 1930.

Rekordno število insolventov v Češkoslovaški zaznamuje mesec januar, in sicer 365 poravnanih s pasivi 164 milijonov Kč in z aktivni 73 milijonov Kč. Zadolženje je proti lanskemu januarju za 50 odstotkov večje, pasiva za 25 odstotkov, število insolventov za 45 odstotkov. Število konkurzov je naraslo za 55%.

Češko-Moravska d. d. hoče prevzeti v svoj delovni program tudi izdelovanje aeroplanov.

Britanski industrijski velesejem se vrši od 17. do 28. t. m. v Londonu in v Birminghamu.

Glede mednarodne sladkorne konference še ni nič določenega, kdaj se bo vršila, a na konferenci interesirane države si ne prestopajo izmenjavati svoja mnenja.

Nova zvišana nemška zaščitna carina za lahke čevlje bo stopila v veljavo skoraj gotovo že s 1. marcem, ker je Avstrija, s katero je imela Nemčija carinsko vezavo, pristala na to.

Srednjeevropska kovinska skupina je zborovala v Pragi in je formulirala svoje zahteve na mednarodni jekleni kartel. Člani zahtevajo zase prostost v trgovini z Balkanom pa hočejo imeti kot enota posebno stališče. Pogajanja s kartelom se bodo pričela 13. marca v Parizu.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Razno

Borza dela v Mariboru. Od 9. do 15. t. m. je dela iskalo 116 moških in 43 žensk, 87 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 64 oseb, in sicer 43 moških in 21 žensk, odpotovalo jih je 14, odpadel je pa 1, koncem je ostalo 795 oseb v evidenci, odpotovalo jih je 122, od januarja do 15. februarja 122, odpadlo pa 155, medtem ko je v istem času iskalo dela 1015 moških in 491 žensk, delo je pa dobilo 234 moških in 200 žensk, službenih mest pa je bilo 518 prostih.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 8 vinčarskih družin s 37 člani, 11 hlapcev, 3 pastirji, 2 majerja, 2 švancarja, 1 livarski mojster, 2 samostojna livarja, 1 specialista za izdelovanje pomorskih vrvi, 1 kamnosek, 2 kovača, 2 mizarja, 1 lesosrugar, 2 čevljarja, 2 prikojevalca za gornje dele čevljev, 1 mlinar, 1 slaščičar, več vajencev (čevljarji, zlatarji, kovači, krojači, mizarji), 18 dekel, 8 služkinj, 10 kuharic za Srbijo, 3 natakarice, 2 šivilji, 2 bolniški postrežnici, 4 sobarice, 1 šiviljska vajenka, 1 trgovska vajenka.

Tujski promet v Mariboru. Prvo polovico v februarju je prišlo 989 tujcev v Maribor. Od teh je bilo 204 tujcev, t. j. 103 potniki z Dunaja, 2 kitajska trgovca iz Shanghaija in 98 drugih inozemcev.

Dva ameriška parnika - velikan. V Ameriki gradijo sedaj dva velikan - oceanška parnika, kojih konstrukcija je podobna oni novih nemških ladij »Bremen« in »Evropa«. Novi dve ladiji bosta vsebovali po 50.000 ton, bosta torej nekoliko večji kot »Bremen« ali tako veliki kot bivši nemški »Imperator«. Gradbeni stroški za obe ladiji bodo znašali okoli 60 milijonov dolarjev.

Dolžniki Zedinjenih držav. Po računih newyorške senatne tvrdke Macay and Co. je največji dolžnik Zedinjenih držav Kanada in sicer z zneskom več kot dveh milijard dolarjev. Na drugem mestu je Nemčija s ca. 1 milijardo dolarjev, sledijo ji Argentina, Francija, Velika Britanija, Italija in Belgija. Vsega skupaj je plačanih v U. S. A. za več kot osem milijard dolarjev inozemskih posojil.

Naraščanje svetovnih zalog kave. Londonska statistika od 14. t. m. cení vse svetovne zaloge kave na koncu preteklega leta na 241.000 ton, od koje svote odpade 105.000 ton na Ameriko, 73.000 ton na Anglijo, 25.000 ton na kontinentalne evropske dežele itd. V primeri s koncem leta 1928 so se zaloge kave glasom te statistike pomnožile za okroglo 100.000 ton.

Kuba se pogaja s skupino angleških rafinerij o prodaji 1 milijona ton sladkorja, iz česar se more sklepati, da Angleži ne mislijo na nadaljni padec cen. Tudi Rusom bo Kuba prodala večje množine sladkorja; pridelek v Rusiji ni dal one množine, ki bi potrebi prebivalstva zadostovala.

Ogrske proge železnice Donava-Sava-Adrija (prej Južna železnica) bo ogrska vlada od 1. julija dalje združila z ogrskimi državnimi železnicami. V to je opravičena v smislu rimskega dogovora.

TRGOVSKA VISOKA ŠOLA V LEIPZIGU.

Ta šola priobča pravkar seznam predavanj za poletni letošnji semester (cena 50 pfenigov). Predavanja se pričenejo na koncu aprila, imatrikulacijska doba traja od 23. aprila do 21. maja. Predavanja in vaje bodo obdelovala vsa v gospodarstvu spadajoča vprašanja. V seznamu dobiš tudi podatke o izpitihi, o tečaju za revizorje knjig, o zavodu za svetovno gospodarstvo itd.

Ljubljanska borza

Točaj 21. februarja 1930.	Pov. p. ševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZB:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2278
Berlin 1 M.	135425	135725
Bruselj 1 belga	—	79134
Budimpešta 1 pengő	991	994
Curih 100 fr.	—	109591
Dunaj 1 šiling	79828	80128
London 1 funt	—	27617
Newyork 1 dolar	—	5669
Pariz 100 fr.	—	22225
Praga 100 kron	16782	16862
Treš 100 lir	29630	29830

Dobava-prodaja

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega sanitetnega materiala; do 28. februarja t. l. pa glede dobave 95 kg motvoza. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. februarja t. l. ponudbe glede dobave 60 komadov mesečnih mostnic. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. marca t. l. ponudbe glede dobave 460 kg raznih kompletnih pisav ter posameznih črk ter glede dobave 12.000 komadov matric; dne 10. marca t. l. glede dobave raznih tiskovin. — (Pogoji so na vpogled pri navedenih oddelkih.) — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 28. februarja t. l. ponudbe glede dobave 50 tisoč komadov kapsol. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 5. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 70.000 komadov granitnih kock. — Dne 10. marca t. l. pa pri Direkciji pomorskega obračaja v Splitu glede dobave 350 ton domačega premoga. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 4. marca t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 10.000 čistega špirita. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagališču.)

Oddaja zgradbe skladišča v Turnju pri Karlovcu se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 12. marca t. l. pri Inženjskem oddelku Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti in pogoji pa pri navedenem oddelku.)

Dobava smučarskih čevljev. Dne 25. februarja t. l. se bo vršila pri Upravi III. oddelka Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu ustmena licitacija glede dobave 600 parov smučarskih čevljev. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in vzorec pa pri omenjeni upravi.)

Prodaja konjskega gnoja se bo vršila potom ustmenne licitacije dne 7. marca t. l. pri Komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 3. (Pogoji so na vpogled pri navedeni komandi.)

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. februarja t. l. ponudbe glede dobave 150 komadov postajnih žigov in glede oddaje 170 komadov postajnih žigov v popravilo. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. marca t. l. ponudbe glede dobave 2 batnih teles. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. marca t. l. ponudbe glede oddaje 102 komadov Minimax-aparatur in 5 komadov Theo-aparatur v popravilo. — (Pogoji so na vpogled pri navedenih oddelkih.)

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 6. marca t. l. ponudbe glede dobave 60 m žičnih pletenin, 130 komadov cevi in 15.000 kg tračnic. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 7. marca t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg karbolineja ter glede dobave kopopcev in vrvi. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. marca t. l. pri Gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznih barv in firneža; dne 11. marca t. l. pa glede dobave rebraste pločevine. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Sarajevu sprejema do 13. marca t. l. ponudbe glede dobave gumijevih cevi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 13. marca t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 13.832 metrov sivega bombažnega blaga. (Pogoji so na vpogled pri navedenem oddelku, Masarykova ul. 2.)

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani odda potom pismenih ponudb večjo množino bukovega lesa. Ponudbe je vložiti do 8. marca t. l. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Novo mesto se bo vršila potom licitacije dne 13. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, natančnejša pojasnila in podrobni pogoji pa pri navedeni direkciji.)

Tržna poročila

RUSKI NAPAD NA TRG LANU.

Letvijski generalni konzulat v Pragi govori v svojem januarskem gospodarskem poročilu o trgu lanu sledeče: Razpoloženje na latvijskem trgu lanu v januarju je bilo oprezno. Splošna tendenca kaže navzdol. Latvija je prodala od zadnjega pridelka 5000 ton, od te svote 50% potom latvijskih agentur v inozemstvu. Na koncu meseca so se izvršile na vzhodnem trgu lanu bistvene izpremembe. Sovjetska Rusija je prodala v Berlinu 45.000 do 20.000 ton po zelo nizki ceni, nadaljnih 4000 do 5000 ton je pa prodala latvijskim eksporterjem. Vsled nizke ruske prodajne cene se je pojavila na trgu lanu zopet nesigurnost in se posledice zadnje ruske prodaje še ne morejo pregledati.

Z BOMBAŽEVEGA TRGA.

Padajoča tendenca zadnjega časa na ameriških bombaževih trgih se je ustavila. Padec je bil v prvi vrsti posledica finančnih težav v organizacijah farmerjev. Te organizacije imajo s pomočjo vlade nalogo, da držijo trg ter da prodajo v prodajo jim oddani bombaž po kolikor mogoče visokih cenah. Ker se pa zaželjene cene niso dale doseči, so morale efektivni bombaž prodajati po nizkih dnevnih cenah. A tehniška pozicija je postala boljša. Prav tako so sedanje nizke cene najboljše propaganda za redukcijo bombaževega pridelovalnega areala v prihajajoči sezoni 1930. Ne sme se pozabiti, da je znašala v letošnjem januarju povprečna cena za bombaž iz južnih držav 15'62 proti 18'60 v lanskem januarju in 19'70 v predlanskem. Indijski bombaž je šel deloma vstric s padcem ameriškega bombaža, čeprav so ostale posamezne vrste trdnješe. — V splošnem so pa dospele cene indijskega bombaža na tako nizko točko, kakor niso bile že več let ne.

TRG JAJC.

Ekspozitna zadruga jajc v Št. Juriju ob Južni železnici poroča: Stagnacija je menda premagana, ker se bližajo konserve koncu. Skoraj vsi inozemski trgi kažejo trdnjšo tendenco; povpraševanje po svežem blagu je živahnješe. Cene so dosegle najnižjo točko in je pričakovati sedaj normalne dobre kupčije. Mlaka zima je imela v kupčiji s svežim blagom vsaj to dobro, da so dosegle cene svežih jajc takorekoč čez noč najglobljo točko, s čimer so bile preprečene velike zgube v tej kupčiji. Druga dobra posledica mlike zime bo najbrž ta, da bodo cene skoraj gotovo skoz vse leto v primeri s preteklim letom znatno nižje notirale. To bo imelo za posledico mirnejšo in bolj urejeno kupčijo.

Cena cinka je zopet padla in je notirala 19. t. m. v Londonu 18¹³/₁₆ funtov, za skoraj 8 funtov manj v lanskem februarju. Že več let ni bila tako nizka.

Brzjavljavi: Krispercoloniale Ljubljana

Telefon šte. 2263

ANT. KRISPER COLONIALE

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe • Velepražarna kave • Milni za dišave

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka • Mineralne vode ..

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Točne posrežbe

Ceniki na razpolago

Ustanovljeno leta 1840

- KNJIGOVEZNICA -

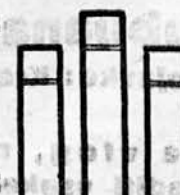
K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
SOLSKE
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

Trgovci, oglašajte v »Trgovskem listu«!

Brez posebnega naznanila.

Premnul je v petek, dne 21. t. m. ob 9. uri dopoldne, previden s sv. zakramenti za umirajoče, gospod

Peter Kozina

veleindustrijalec in imejitelj reda sv. Save III. kl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 23. februarja t. l. ob pol 5. uri popoldne z Brega št. 20 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

LJUBLJANA, dne 21. februarja 1930.

Žalujoči ostali.

ZVEZA INDUSTRIJCEV NA SLOVENSKEM OZEMLJU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE javlja prežalostno vest, da je danes, dne 21. februarja 1930 ob 9. uri predpoldne v svoji hiši na Bregu po kratki bolezni preminul gospod

PETER KOZINA

tovarnar, imetnik visokih redov, član predsedništva Zveze industrijcev itd.

Blagopokojni je prezaslužno deloval v našem predsedništvu vse od ustanovitve naše organizacije. Spoštovali in ljubili smo ga kot plemenitega, dobrega moža in upravičeno smo bili ponosni na uspehe njegovega dela. V zgodovini slovenskega gospodarstva bo njegovo spoštovano ime zavzemalo odlično mesto.

Slava njegovemu svitlemu spominu!

V Ljubljani, dne 21. februarja 1930.

SVETOVNA SEMENA

priznana najboljše vrste zelenjad in cvetlice
priporoča

za v komisijsko prodajo po 1 din vrečica s primernim popustom. Semenske omarice na razpolago
Špecialna veletrgovina s semeni

Josip Urbanič

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 8

VELETRGOVINA kolonijalne in špacerijske robe **IVAN JELAČIN** LJUBLJANA

Zaloga sveže prazene kave, mletih zrn in rudniške vode.

Točne in solidne posrežbe!
Zahtevajte cenik!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana : : : Telefon šte. : 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.